

BME Építészmérnöki Kar Urbanisztika Tanszék			
A tárgy neve: Városépítészet 2		Tárgykód: BME EP UI A601	
A tárgy angol neve: Urban Design 2			
Ellenőrzési forma:	félévközi jegy	Kreditpont: 6	Mintatanterv szerinti 6. félév helyzet:
Tankörvezetők:	Alföldi György DLA Kissfazekas Kornélia PhD Szabó Julianna PhD Wettstein Domonkos hun/eng Benkő Melinda PhD / REA Fonyódi Mariann PhD Kádár Bálint PhD hun/eng Varga Imre		Évfolyamfelelős: Benkő Melinda PhD

TANTÁRGYI KÖVETELMÉNYEK

Tárgyfelvétel feltételei:	A tantárgy kötelező előtanulmányainak teljesítése, a tantárgy felvétele a NEPTUN rendszerben.
Foglalkozások jellege:	Előadások, műtermi foglalkozások és konzultációk.
Részvételi előírások:	A jelenlét a tanórák összes kontaktóráinak 70%-án kötelező.
Félévközi ellenőrzések:	Féléves tervezési feladat, egy kötelező, határidőre leadott, eredményes vázlattevével.
Határidős feladatok:	Tematika – ütemterv szerint
Aláírás feltételei:	-
Vizsga jellege:	-
Félév végi osztályzat:	A félév során a vázlattevé értékelése: megfelelt / nem felelt meg, javítása kötelező a pótlási határidőig. Féléves munkafolyamat és a tervfeladat végső értékelése érdemjeggyel.

háttéranyagok:

urb.bme.hu tanszéki honlapon és tanköri megosztott felületeken

TANTÁRGYLEÍRÁS

2019-ben a Városépítészet2 különböző városi helyzetekben foglalkozik a településszövet fenntartható fejlesztésével. Célunk:

- a fizikai és társadalmi környezet helyi értékeire alapuló, hosszútávon fenntartható fejlesztések városépítészeti, építészeti tervezése;
- az alulhasznosított területek célszerű sűrítése, a meglévő települési infrastruktúra és a kihasználatlan épületek, területek újrahasznosítása a mai igényeknek megfelelően;
- újszerű, városi lakásformák és élhető városi környezet kialakítása.

A nyolc tankör hasonló elméleti alapokon, de az eltérő tervezési helyszínek adottságaira alapozva különböző témaköröket helyez előtérbe:

Fonyódi, Kissfazekas, Varga:

Budapest, Józsefváros, Csarnoknegyed – nagyvárosi lakhatás, ingatlanpiaci háttér, tömbrehabilitáció

SzabóJ:

Budapest, Zugló – nagyvárosi közösségi lakhatás

Alföldi:

Smart-Shrinking / Salgótarján – zsugorodó középváros, mesterséges intelligencia és a város

Benkő:

REA23 Bordeaux – kisváros megújítás, fenntarthatóság – nemzetközi hallgatói pályázat

Wettstein (angol nyelvű csoport magyar és külföldi diákoknak):

BETA PROJECT Nagyvárad – nemzetközi hallgatói pályázat

Kádár (angol nyelvű csoport magyar és külföldi diákoknak)

Budapest, Józsefváros, Népszínház utca – nagyvárosi főutca

A Városépítészet2 tantárgy a Városépítészet1 elméleti előadássorozatra épül. Valós tervezési feladaton keresztül ismerteti meg a településfejlesztés három tervcsoportjával, melyekben az építészeknek fontos feladatuk, szerepük van:

- településfejlesztés stratégiai tervezése (városfejlesztési stratégia, ITS): nagy léptékű, multidiszciplináris, a fizikai, természeti, gazdasági és társadalmi környezet összefüggéseire épülő középtávú fejlesztési program, mely a valós helyzet felmérése alapján meghatározza és kommunikálja a fejlesztési célokat;
- településrendezés (településszerkezeti terv, helyi építési szabályzat, szabályozási terv, TAK): a fejlesztési céloknak megfelelő műszaki tervezés, feladata elsősorban a különböző szakágak terveinek összehangolása, az építési tevékenység jogi és műszaki kereteinek rögzítése;
- városépítészet (telepítési tanulmányterv: beépítési terv és közterület alakítási terv): épületcsoportok, térrendszerek építészeti tervezése, célja a településrendezési terv keretein belül a beépítés, a környezetalakítás, az arculat meghatározása.

A Városépítészet2 tantárgy célja, hogy egy valós tervezési feladaton keresztül előkészítse a jövő építészeit arra, hogy képesek legyenek:

- városi léptékű tervezési feladatok megoldására (1/10000 – 1/200),
- adatok felkutatására, megértésére, rendszerezésére, értékelésére és felhasználására a tervezésben (jövőkép, koncepció, tervezési program-alkotás),
- szakmai tervek és szövegek (szakirodalom, jogszabályok) kezelésére, értelmezésére,
- tervek vizuális és verbális prezentálására, a lényeg kiemelésére, a gondolatok kommunikálására,
- a városépítészeti léptékű műszaki ábrázolásra (helyszínrajzok, metszetek, nézetek, látványok),
- szakmai team-munkára.

TEMATIKA – ÜTEMTERV

2018 / 2019 II. félév

A műtermek az évfolyamszintű tematikának és ütemezésnek megfelelően, de a tanköri sajátosságok szerint pontosított önálló tematikák és ütemtervek alapján dolgoznak.

A kötelező órai kifeladatok (városfejlesztés, -működés, -ábrázolás, beépítés-, köztértervezés) lesznek, ezek időpontjai tankörönként eltérőek lehetnek.

okt. hét	előadás / közös műtermi munka / témakörök	órai gyakorlat / kifeladat	hétközbene otthoni feladat
1. 02.05.	tanköri bevezető, feladatismertetés	<i>otthonom (Sz.J.) jövőkép (A.Gy)</i>	
2. 02.12.			
3. 02.19.		<i>infografika (K.K.)</i>	
02.23.. szombat	bécsi kirándulás (önköltséges) kortárs lakófejlesztések	szervező: Varga Imre	
4. 02.26.		<i>városműködés (Sz.J.)</i>	
5. 03.05.		<i>beépítési sűrűségek (F.M.)</i>	
6. 03.12.		<i>köztér (V.I.)</i>	
	TAVASZI SZÜNET		
7. 03.25-29.	VÁZLATTERVI HÉT: vázlattevv		
8. 04.02.	VÁZLATTERV tanköri bemutatása és értékelése / külsős meghívottakkal		
04.08. 9 óra	REA23 Bordeaux / pályázati (félèves) tevv beadása a REA tankörben		
9. 04.09.		pótvázlattevv	
10. 04.16.			
11. 04.23.			
12. 04.30.			
13. 05.07.			
14. 05.13-17.	FELDOLGOZÁSI HÉT: félèves tevv		

tervezési feladat digitális beadása: 2019. május 17. péntek 12 óra

pótbeadás különeljárási díjjal: 2019. május 27. hétfő 12 óra

CSARNOKNEGYED, JÓZSEFVÁROS, BUDAPEST (három tankör)

oktatók: Kissfazekas Kornélia PhD - Gurdon Balázs

oktatók: Fonyódi Mariann PhD – Tímár Benedek

oktatók: Varga Imre – Bene Tamás

Nem is olyan nagyon régen a 8. kerülethez a zűrt, a közbiztonság hiányát, a prostitúciót, a bűnözést társították. Mikrovilág volt - saját belső törvényekkel, játékszabályokkal, önmagában is sokszorosan rétegződött társadalmi összetétellel.

Aztán „Nyócker” lett; berobbant az animációs film, hatalmas sikert aratva. Országos rádióadásban minőségi jazz –műsort csak a Rádió C-n lehetett hallani, amely nem csak fizikailag, de számos egyéb szállal kötődött a kerülethez és annak társadalmi problémáihoz. A kerület kult–hely lett, szubkultúrája divat – gyakran valóban megfellebbezhetetlen színvonalat képviselve.

Azonban Józsefváros tudatos városfejlesztési programjainak és a városalakulás spontán folyamatainak eredményeként fizikai formájában is megújul. Ma már ritkán beszélünk átfogóan a Józsefvárosról; ismerjük azonban Corvin-negyed, Palota-negyed, Magdolna-negyed fogalmakat, amelyek mind a kerület önálló karakterű, identitású részei.

COHOUSING-OK ZUGLÓBAN

oktatók: Szabó Julianna PhD - Babos Annamária

Budapesten elszabadultak az ingatlanárak. A megfelelő lakáskörülmények biztosítása lassan lehetetlenné válik egy kezdő diplomás számára, de rajtuk kívül is sokan vannak, akik képtelenek belépni a lakáspiacra.

Mit lehet tenni az ingatlanpiaci spekuláció ellen? Hogyan adaptálhatók a Nyugat-európai megoldások Magyarországra? Van-e városi alternatíva az ingatlanfejlesztői lakóparkokon és a szociális bérlakásokon kívül? Mi lehet ebben egy önkormányzat szerepe? És mi az építészé? Miben fog különbözni a cohousing-ok építészete a szokásos társasházaktól? Hogyan tudjuk kiterjeszteni a cohousing közösségek jótékony hatásait a szomszédságra?

Zuglóban fogunk dolgozni, olyan helyszíneken, ahol a “Zöld Zugló”-hoz méltatlan, idejétmúlt funkciók, beépítési formák maradtak fenn. Felhasználva a felhasználhatót, kipótolva a foghíjakat, összefüggő, közösségi és közterületi hálózatot kialakítva olyan városi mikrokörnyezeti modelleket szeretnénk létrehozni, amelyeket minden értelemben a legmagasabb élhetőség jellemez.

A félév során megismerkedünk a cohousing-ok elméletével, kiscsoportokban modellezzük döntéshozási, tervezési módszereiket, és Bécsben lehetőség szerint meg is látogatunk néhányat!

SMART-SHRINKING / SALGÓTARJÁN

oktatók: Alföldi György DLA - Kurucz Olívia

Salgótarján Magyarország egyik legszebb fekvésű városa, Budapesttől alig több mint 100 km-re. A 19. század közepétől a 20. század második harmadáig épül ki a város. Ez a közel 100 év volt Salgótarján prémium korszaka a gyönyörű völgyekben gyárak és kolóniák épülnek. A jelentős ipar - kulcstényezői a barnaszén és a vasút - hatására az 1980-as évekre ötvenezeres lakosúvá fejlődik a település. 1950-es évektől a 70-es évekig kiemelt építészeti figyelem kíséri a város fejlesztését, a korszak „nagyagyúi” - Jánossy, Szrogh, Finta, Magyar - tervezik a lerombolt kistelepülés helyén az új központot, mely most mint “egy modern építészeti skanzen” figyeli a város fogyását. A rendszerváltás és a nehézipar összeomlása miatt mára Salgótarján az egyik legjelentősebb lakosság vesztést felmutató városa az országnak. A völgyekből eltűnt az ipar, nagy üres beépítetlen területek maradtak. A város elvesztette gazdasági erejét, de mi lesz az ott élőkkel?

A városok egyre jelentősebb szerepet töltenek be a világ életében, így Magyarországon is! Mit kell tenni ahhoz, hogy Salgótarján visszanyerje erejét? Kísérletezzünk, hogyan lehet újraírni a völgy történetét. Mit tudunk mi építészek tenni? Milyen legyen a városközpont? Az Urbanisztika Tanszék “Okos Városok” kutatáshoz kapcsolódva a tankör a város megtartó képességének növelési lehetőségével foglalkozik majd, hogyan lehet alapvetően a helyi energiákra építve megtalálni a jelentősen csökkenő népességű Salgótarján új egyensúlyi helyzetét, megtalálni a forduló pontot, a kulcs tényezőket. A félév során a belváros átépülési lehetőségeit tervezzük,

megnézzük, hogy a “smart rendszereket” használva tudunk-e olyan új beépítéseket kitalálni, amelyek segíti az ott élőket. (www.uflab.org.hu).

REA23 BORDEAUX

urb.bme.hu/rea23

nemzetközi hallgatói tervpályázat tanköre **(más ütemezés alapján)**

oktatók: Benkő Melinda PhD - Pálffy Sándor DLA

A REA (Réseaux des Écoles d'Architecture) 1990 óta létező hálózat. Évente más iskola szervezi az 5 napos találkozót, melyen iskolánként az oktatók mellett (konferencia, oktatási csereprogram) előzetes belső városépítészeti pályázaton nyertes 2 diák vehet részt (egynapos workshop, szakmai és kulturális programok).

Az idei, a REA23 szervezője az ENSAP Bordeaux, a rendezvény 2019. április 15-19. között lesz.

<http://www.bordeaux.archi.fr/>

Téma: Projet local et soutenabilité territoriale / Helyhez kötődő terv és területi léptékű fenntarthatóság

Helyszín: Sauveterre-de-Guyenne / F

tanköri jelentkezés speciális feltételei:

2 fős Város2 csapatok jelentkezhetnek (ahol az egyik diák tud kommunikálni - min. kicsit - franciául), mivel az idei nemzetközi pályázati kiírás alapján az iskolákból kivihető egy terv kizárólag két fős csapatmunka lehet! A féléves tervezési tantárgy munkanyelve a magyar, a két tervbemutatásnál lesz majd francia/angol nyelvű szóbeli prezentáció.

Beadandó digitálisan: két vízszintes A0-as tabló (a kiírásnak megfelelő tartalommal, használt léptékek: 1/2500-1/200)

A féléves munka tanköri ütemezés szerint halad, a tankörben dolgozók vállalják az előbeadási kötelező határidő: **április 8. hétfő 9 óra.**

A beadott pályázati anyagok alapján a féléves jegyeket megajánljuk. Amennyiben valaki még javítani, pótolni szeretne, azt a kari pótbeadási határidőig megteheti.

A pályázatokat aznap értékeljük, és a nyertest kihirdetjük, akik április 15-19. között részt vehetnek (utazás, szállás, teljes ellátás, programok költségeit a tanszék, illetve a REA tagdíj révén részben a Kar fedezi).

Részletes tanköri kiírás, a félév pontos ütemezése, a pályázat francia nyelvű anyagai itt található: urb.bme.hu/rea23

jelszó a dokumentumokhoz: budapest19

A tankörbe **előjelentkezést kérünk január 15-ig** az alábbi címre: benko@urb.bme.hu

A levél tárgya legyen REA23, legyen benne a két tavaszi V2 diák neve, nyelvtudása és hogy nyertes pályázat esetén tudják-e vállalni a kiutazást.

ENGLISH / BETA PROJECT: ORADEA / NAGYVÁRAD

(vegyes magyar-külföldi angol nyelvű tankör)

nemzetközi hallgatói tervpályázat tanköre / international student competition

oktatók: Wettstein Domonkos - Dőry Bálint

> Határ helyzet: A BETA Építészeti Biennálé egyre nagyobb nemzetközi reputációra tesz szert. A civilbázisú projekt célja az építészet közösségi dimenzióinak feltárása. A kortárs román építészet eredményei, tematikus önreprezentációja a magyar építészeti közélet előtt jár, érdemes közelebbről is megismerni tervezési és közösségi stratégiáikat. A BETA projekt 2019-ben nemzetközi hallgatói versenyt hirdet Nagyvárad városának megújítására. A közép-kelet európai (CEE) régió országaiból érkező hallgatói csoportok számára ezzel lehetőség nyílik az eltérő tervezési stratégiák összevetésére.

> Léptékváltások: A határokon túllépő vonzaskörzetével Nagyvárad kísérleti laboratórium a városépítészet számára, ahol a tervezett beavatkozások modellszerű helyzeteket adnak. Hogyan lehet a tervezés eltérő léptékű koncepcióit egységes karakterrel megalkotni? Mit jelentenek az emberi észlelés különböző nézőpontjai a várostervezés, építészet többléptékű gyakorlatában? A modellek felépítésénél szükséges a közelmúltban újra felfedezett „szomszédsági egységek” ökológiai gondolatának újraértelmezése is. A hétköznapi tevékenységeket gyalogosan bejárható módon, eltérő léptékű hatókörökben helyezhetjük el, ami a köztér kreatív megtervezésére is

nagyobb hangsúlyt helyez. A terület felhagyott, sérült térbeli helyzeteinek revitalizációjában a séta észlelést, léptéket és identitást alakító tervezési eszközként jelenhet meg.

> **Eltérő pozíciók:** A tankörben az angol képzés hallgatói is részt vesznek, ami lehetőséget ad az eltérő nézőpontok, látásmódok összevetésére, tapasztalatcserére. A közös munkához egy alapszintű angol nyelvtudás szükséges.

> **Tanulmányút:** A félév elején egy közös két napos utazást és helyszínbemutatót tervezünk a határon túli Nagyvárad térségének megismerésére.

> **Borderlines:** The BETA Architectural Biennale is gaining an increasing international reputation. The purpose of the civil-based project is to explore the dimensions of the community architecture. The results of the contemporary Romanian architecture and their thematic representation are before the Hungarian architecture, and it is worthwhile to get to know their planning and community strategies more closely. In 2019, the BETA project announces an international student competition for the renewal of the city of Oradea. Students from the countries of Central and Eastern Europe (CEE) will have the opportunity to compare different planning strategies.

> **Scale changes:** The cross-border zone of Oradea is an experimental laboratory for urban planning where planned interventions provide model situations. How can we create a different scale design concept with a single character? What are the different points of view of human perception in the multiple-scale practice of urban planning and architecture? When constructing the models, it is necessary to re-interpret the ecological concept of the recently discovered "neighborhood units". Everyday activities can be placed on pedestrian routes and positioned with different scopes, which places more emphasis on the creative design of public spaces. In the revitalization of abandoned, injured spatial situations of the area, the walk can appear as a design tool for identity.

> **Different positions:** In the classroom, Hungarian students are also involved, which gives the opportunity to compare different perspectives, visions and exchange of experiences.

> **Studytrip:** At the beginning of the semester, we plan a two-day trip to explore the region of Oradea beyond the border.

ENGLISH / NÉPSZÍNHÁZ UTCA, JÓZSEFVÁROS, BUDAPEST

(vegyes magyar-külföldi angol nyelvű tankör)

oktatók: Kádár Bálint PhD -

A Népszínház utca Budapest multikulturális tengelye, talán az egyetlen, amelyen végigsétálva a világ tetszőleges nagyvárosában érezhetjük magunkat. Az utca vonalát eredetileg az állatkereskedés útvonalai és piaci határozták meg, azóta mindig a szegényebb rétegek lakták, ám már száz évvel ezelőtt is különböző távoli nációnok kereskedtek itt. Azóta a hagyományos kiskereskedelmi funkciók köré meglepően nagyvárosias építészeti karakter társult. Viszont Budapest máig nem fedezte fel magának ebben a szegényebb, de élettel teli belvárosias környékben rejlő igazi lehetőségeket. Talán mert ugyan olyan szokatlan a sok ázsiai és afrikai szó, mint amilyen szokatlanul metszi át a pesti városszövetet ez az ősi ferde városi tengely. De talán épp ez az egyedi karakter tudná a Népszínház utca környékét Budapest hiányzó multikulturális negyedévé tenni, amely minden városlakónak tudna valóban új felfedezni valót adni.

Népszínház street is the most multicultural place in Budapest, might be the only one able to make visitors wonder in which global city they arrived to. The original line of this street was traced by the paths and markets of livestock, it was always a periphery inhabited by lower income people, but already 100 years ago it was the place where even the most remote nationalities were trading goods. Since then an architecture evoking a vibrant metropolis surrounded the traditional shops and marketplace, still Budapest couldn't take advantage of the real potentials of this poor, but vibrant multicultural neighborhood. For this city it is just as strange to hear so many Asian and African words on a street than to have this oblique street itself in the regular urban network of Pest. But this unique character might be the great possibility of this city to have its missing multicultural neighborhood, where every citizen of Budapest could find something genuinely new to explore and enjoy.